
Gayatri Upadesha

——
గాయత్ర్యుపదేశః

——
Document Information

Text title : Gayatri Upadesha

File name : gAyatryupadeshaH.itx

Category : deities_misc, upadesha, advice

Location : doc_deities_misc

Proofread by : Manish Gavkar

Latest update : September 24, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 24, 2023

sanskritdocuments.org

గాయత్ర్యుపదేశః

ఋషయః ఊచుః ।

కథం గోపీపతేర్భవ్యా గాయత్రీ గృహ్యతే జనైః ।

కిం కార్యం తైస్తదాఖ్యాహి తథా నామసహస్రకమ్ ॥ ౧॥

శ్రీశాణ్డీల్య ఉవాచ ।

వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్ ।

ఆరాధ్యతే తదా సద్యః ప్రసీదతి న చాన్యథా ॥ ౨॥

బ్రహ్మచారీ గృహీ వానప్రస్థో యతివరస్తథా ।

చత్వార ఆశ్రమాశ్చైతే బ్రాహ్మణస్యైవ సమ్మతాః ॥ ౩॥

రాజస్యస్య త్రయశ్చాద్యా విశో ద్వౌ చ యుగాన్తరే ।

గృహాశ్రమోఽపి శూద్రస్య బ్రాహ్మణానుగతస్య వై ॥ ౪॥

వ్రాత్యాపధ్వంసజాః సర్వే తే భవన్తి నిరాశ్రమాః ।

తేషాం సామాన్య ఏవాస్తి ధర్మో మాన్యస్తు వైదికైః ॥ ౫॥

బ్రహ్మక్షత్రవిశాం వక్ష్యే మౌణ్డీ లుప్యతి చేద్యది ।

తదైషాం వ్రాత్యతా ప్రోక్తా యోనిభేదాచ్చ సజ్కరః ॥ ౬॥

శ్రూయతే సంస్కృతిర్యేషాం పూర్వేషామపి కుత్రచిత్ ।

తేషాన్తు వైదికీ కార్యా ప్రాయశ్చిత్తైః స్వసంస్కృతిః ॥ ౭॥

న మాతృపితృభార్యాదికులే యేషాం తు సంస్కృతిః ।

విప్రస్యానుగ్రహాత్ పూర్వా సజ్కరే తు న నేష్యతే ॥ ౮॥

ద్వాదశాబ్దవ్రతం విప్రైర్దేయం కృచ్ఛపురఃసరమ్ ।

అశ్చైశ్చ ఫలాహరైస్థిర్ధస్నానైశ్చ తన్మతమ్ ॥ ౯॥

విప్రస్య బ్రహ్మగాయత్రీ క్షత్రియస్య వివస్వతః ।

వైష్ణవీ వ విశః ప్రోక్తా రౌద్రీ సజ్కరజన్మనామ్ ॥ ౧౦॥

అథవా సర్వవర్ణానాం విమ్యతానాం స్వధర్మతః ।

శ్రీపతేరేవ సన్మన్తం పరిత్రాణాయ దృశ్యతే ॥ ౧౧॥

స్వాశ్రమాచారయుగ్వాపి అథవాపి నిరాశ్రమః ।

శ్రీముకుందం ప్రపన్నో యో ముచ్యతే విశ్వతో భయాత్ ॥ ౧౨॥

ఆశ్రమా వైష్ణవబ్రాహ్మహరాశ్రమా ఇతి త్రయః ।

తత్తల్లిజ్ఞాని సేవేత తత్తదారాధనే జనః ॥ ౧౩॥

తత్రాశ్రమం సదా రమ్యం సాత్త్వికం వైష్ణవాభిధమ్ ।

యత్ర వైదికధర్మేణ వైష్ణవో ధర్మ ఇష్యతే ॥ ౧౪॥

దృష్ట్వా భాగవతం విప్రం సర్వదోషవివర్జితమ్ ।

పరిచాయ్య గురుం కుర్యాదుపదేశం తతో భజేత్ ॥ ౧౫॥

ప్రాయశ్చిత్తైర్వృత్తిః స్నాతః స్వస్తివాచనపూర్వకమ్ ।

గర్భాధానాదినస్సా-రానాచార్యేజ్ఞైవ కారయేత్ ॥ ౧౬॥

నారాయణైర్వాసుదేవైర్నారసింహైః పరైరపి ।

జహుయాల్లక్షసంఖ్యైక్రైస్తతో గ్రాహ్యం మనూత్తమమ్ ॥ ౧౭॥

అథ భూమిపతేర్వక్ష్యే విధానం జగతాం ముదే ।

గోపాలారాధనే యోగ్యం యోగ్యం లోకస్య పాలనే ॥ ౧౮॥

శుభే కాలే శుభే దేశే కృత్వా భూమిపరిగ్రహమ్ ।

మణ్డపం తత్ర కురీవీత కుణ్డాని చ యథావిధి ॥ ౧౯॥

చతుఃశాలం తతః కార్యం ప్రాకారోపవనాశ్రితమ్ ।

ప్రాగ్వంశం పీతపట్టేన శ్రీదామ్నాపి ప్రశోభయేత్ ॥ ౨౦॥

గోవర్ధనం క్షేత్రపతిం యోగమాయాం చ ద్వారపామ్ ।

మధ్యే వేద్యాస్తు గోపాలం దిగ్భాషా హ్యహపాన్ యజేత్ ॥ ౨౧॥

బాహ్యశాలేషు గణపం గ్రహాన్మాతృపురఃసరాన్ ।

ఆపూరాన్తం స్వగృహోక్తమాచార్యః స్వయమాచరేత్ ॥ ౨౨॥

తతోఽసౌ గురవే గత్వా సాష్టాంగం ప్రణిపత్య చ ।

సమానయేన్మహాయానైరాచార్యం పూజయేదథ ॥ ౨౩॥

బ్రహ్మణా ప్రేషితం శిష్యమాచార్యో మన్త్రసమ్భృతైః ।

దీక్షోక్తవర్తమా శుద్ధం స్నాపయేత్ షోడశద్విజైః ॥ ౨౪॥

తతః శ్రీమూలగాయత్ర్యా హుత్వా దశశతం పునః ।
 భూషితః పీతవాసఃస్రగ్ మణ్ణితో వాద్యఘోషతః ॥ ౨౫॥
 ఆదిశేదథ గాయత్రీం గురుః సమ్ప్రోక్తవర్తనా ।
 విత్తార్థమర్పయేచ్ఛక్త్యా తోషయేచ్ఛ హరిం గురుమ్ ॥ ౨౬॥
 దేవర్షిచ్ఛన్తసంయుక్తాం షడఙ్గధ్యానసమ్మతామ్ ।
 ధ్యాయన్ భగవతో రూపం గురుశోఛపదిశేత్త్రిశః ॥ ౨౭॥
 శ్రీపతేరస్య గాయత్ర్యా దేవతా పురుషోత్తమః ।
 హుతాశనో మునిస్తస్యాశ్చన్తో గాయత్ర్యమిష్యతే ॥ ౨౮॥
 హరిభక్తిప్రసిద్ధ్యర్థం వినియోగః ప్రకీర్తితః ।
 శ్రీగోవిందాయేతి హృది లలాటే విద్యహే ఇతి ॥ ౨౯॥
 శిఖాయాం వాసుదేవాయ కవచం ధీమహితి చ ।
 తన్నః కృష్ణ ఇతి స్వక్ష్ణోరస్తే వాపి ప్రచోదయాత్ ॥ ౩౦॥
 ఆవిర్భూయ ప్రభామయే స్వవపుషే భక్తానుకమ్పార్పై-
 ర్జీవాంశ్చేతయతే ధియా నిజకృతేః సమ్పాదయన్ యః ఫలమ్ ।
 తస్యానన్తనిధేః స్వరూపమమలం స్వాధ్గోచరం నః సదా
 యేనాస్మాకమపీద్యశే భగవతో రూపే భవేచ్ఛేముషీ ॥ ౩౧॥
 ఇతి లబ్ధ్వా గురోర్మన్త్రం వైష్ణవీం ధారయేత్సృజమ్ ।
 సమాప్య హోమశేషాచ్ఛ పూజాశేషం యథోదితమ్ ॥ ౩౨॥
 గురుం సమ్మానయేద్భక్త్యా దాస్యమాజన్మమాచరేత్ ।
 గ్రామధామధరావృత్తిః ప్రాసాదారామమర్పయేత్ ॥ ౩౩॥
 మోచయేన్నిగడగ్రస్తాన్ రాజభ్యో దాస్యతో ఋణాత్ ।
 అథ సమ్ప్రోషయేద్వానైర్మహోత్సవపురఃసరమ్ ॥ ౩౪॥
 దారాగారసుతాదీని సర్వం తస్మై నివేదయేత్ ।
 తతో భగవతః కుర్యాదుత్సవం వైష్ణవైర్జనైః ॥ ౩౫॥
 సప్తాహం తత్ర నివసేత్సత్రం భోజ్యం ప్రవర్తయేత్ ।
 మహోపచారవిధినా వృన్దాపత్త్రైః సితాసితైః ॥ ౩౬॥
 సహస్రనామమన్తైశ్చ పూజయేత్సృత్యహం వ్రతీ ।
 తతః సమాప్య తత్సర్వమాచార్య్యం పరితోషయేత్ ॥ ౩౭॥

గ్రామం గజహయం గేహం గావో వృత్తిశ్చ సన్తతామ్ ।
 దాసీదాసధనం పూర్ణం రాజబహ్నాని యాన్యపి ॥ ౩౮॥
 ఏతైః పూజోపకరణైః ప్రపూజ్యాచార్యమీశ్వరమ్ ।
 బ్రాహ్మణాన్ తోషయేద్భక్త్యా ధనధాన్యైరథాపరాన్ ॥ ౩౯॥
 భూషణైరపి వాసోభిః సపత్నీకాన్సమర్చయేత్ ।
 మానయేద్విదుషో విప్రాన్ తాపసాన్ కులజానపి ॥ ౪౦॥
 కన్యా వివాహయేత్తేషామృణాని పరిమోచయేత్ ।
 సభ్యేభ్యశ్చ గృహిభ్యశ్చ నయం దద్యాన్మతిం తథా ॥ ౪౧॥
 దీనాన్ధబధిరాదిభ్యశ్చాన్నం వాసో యథాయథమ్ ।
 ప్రజాభ్యః కరమోక్షం చ కుర్యాత్కించద్భారూచి ॥ ౪౨॥
 గవాం నిరోధం భారశ్చ వాహానాం సుఖయేజ్జగత్ ।
 సర్వాన్ సుఖేన సమృన్నాన్ వీక్ష్య విప్రాంశ్చ భోజయేత్ ॥ ౪౩॥
 గవాం చ యవసం దద్యాద్ బాలాస్సమ్భోజయేత్త్రియః ।
 తతః సామ్రాజ్యసల్లక్ష్యో భూషితోఽమాత్యభృత్యకాన్ ॥ ౪౪॥
 స్వసేనామపి సన్తోష్య ఆయాన్నిజగృహం నృపః ।
 తత్ర పూర్వస్థితాన్ దేవాన్ గురుం తోష్య ముదాన్వితమ్ ॥ ౪౫॥
 స్వైః సర్వైః సహ భుజ్జీత బ్రహ్మచర్యం తతస్త్వజేత్ ।
 తతశ్చ ప్రత్యహం యస్త్రే మూర్తౌ దేవం ప్రపూజయేత్ ॥ ౪౬॥
 యథాలభోపచారైశ్చ యథాసమయసమ్పదా ।
 ఏవం కృత్వా మహిపాలః ప్రజాధర్మపరాయణః ॥ ౪౭॥
 గోపయేద్ధర్మశాస్త్రేణ హరిం తద్రాష్ట్రమర్చయేత్ ।
 హింసాం నివర్తయేద్ రాష్ట్రాన్మద్యద్యూతచ్ఛలాదికమ్ ॥ ౪౮॥
 మద్యమాంసభుజో లోకాన్ పాషణ్డపతితాంస్త్యజేత్ ।
 ఏవం కుర్వన్మహిపాలః జాయతే వాసవోపమః ॥ ౪౯॥
 పుత్రవిత్రాదిసమ్పన్నో హ్యనుల్లజ్ఞితశాసనః ।
 నిరాతక్ష్ణీ దీర్ఘజీవీ మహిలావల్లభో యువా ॥ ౫౦॥
 పరత్ర వాసుదేవస్య సారూప్యమపి గచ్ఛతి ।

స్వచ్ఛందచారీ లోకేఽస్మిన్ సదైవ హరివల్లభః ॥ ౫౧ ॥
 ఇత్యేవం నృపతేః ప్రోక్తోఽప్యన్యేషాం స్వానురూపతః ।
 తదాచారః పురా ప్రోక్తో వ్రాత్యధర్మవినిర్ణయః ॥ ౫౨ ॥
 భవేదమ్యతగోత్రో వా బ్రహ్మచర్యం సమాశ్రయేత్ ।
 పౌరాణమాచమం కుర్యాన్మూలబీజైశ్చ సంహృతిః ॥ ౫౩ ॥
 మార్జనం స్నానమస్త్రైశ్చ గాయత్ర్యార్ఘ్యం జపం తథా ।
 ఉపస్థాయ హరిం సూర్యం గురుమగ్నిం సమర్చయేత్ ॥ ౫౪ ॥
 హరిం సమ్పూజయేన్నిత్యం తచ్చిహ్నైః సమలఙ్కృతః ।
 భిక్షాశనో విరక్తో వా ఏవం వర్తేత వా వనీ ॥ ౫౫ ॥
 వనమేవాశ్రయేద్ధీమాంతపీ హరిపరాయణః ।
 భజేద్యతీ వా శ్రీనాథం భజంస్తీర్థాని సఞ్చరన్ ॥ ౫౬ ॥
 వదన్ భాగవతం శాస్త్రం విజితాత్మా త్రిదణ్డభృత్ ।
 కుర్యాద్భక్తిం హరే రమ్యాం తేన సిద్ధ్యతి సత్వరమ్ ॥ ౫౭ ॥
 అథ దీనతరస్యాపి ఉపాయం వో వదామి భోః ।
 స్నాతః శుద్ధః శుద్ధిమంత్రం సోపాయనకరో గురుమ్ ॥ ౫౮ ॥
 విజ్ఞాపయేత్ శ్రీభగవన్ దీనోద్ధారపరాయణ ।
 నిఃసాధనం కుకృతినం మగ్నం సంసారవారిధౌ ॥ ౫౯ ॥
 ప్రపన్నం శ్రీమతః పాదపద్మయోః కృపయా గురౌ ।
 సముద్ధర మహాక్లేశాన్ముక్తిమార్గం ప్రదర్శయ ॥ ౬౦ ॥
 తవాస్మి కరుణాపూర్ణ ఇత్యుక్తోఽసౌ వదేదముమ్ ।
 హరిరేవ జగత్సర్వం హరిణా నిర్మితం జగత్ ॥ ౬౧ ॥
 న హరేః పరమం చాన్యద్వస్తుభూతం సనాతనమ్ ।
 హరేః సిస్పక్షయా రస్తుం జగజ్జాతం తతో భవాన్ ॥ ౬౨ ॥
 యస్యాంశః తస్య శరణం గృహాణ జగదీశితుః ।
 భజస్య భక్తిసంయుక్తస్తతః సిద్ధ్యసి సత్వరమ్ ॥ ౬౩ ॥
 ఇత్యుక్తౌపథ మహామన్త్రం దద్యాదష్టాక్షరం హరేః ।
 శ్రీమన్నారాయణస్టైవ ప్రపన్నశరణం జనః ॥ ౬౪ ॥

శృణ్వన్ గృణన్ గుణాన్ విష్ణోః పరిముచ్యతి సంవృతేః ।
నానాజన్మకృతైః పుణ్యైః సాత్త్వికానాం హరౌ భవేత్ ॥ ౬౫॥
భక్తిస్తద్వాసనాబీజమహామస్త్రే మహోదయే ।
ఇమం ప్రాప్య మహామస్త్రం ప్రాప్తవ్యం న పరం భవేత్ ॥ ౬౬॥
పీత్వాఽమృతం యథా లోకే పేయం శిష్యతి నాపరమ్ ।
ఏతచ్ఛ్రవణమాత్రేణ సాక్షాన్నారాయణో భవేత్ ।
బహునోక్తేన కిమిహ ఇదం గుప్తం సురేష్వపి ॥ ౬౭॥
ఇతి శ్రీశాణ్డీల్యసంహితాయాం పంచమే భక్తిఖండే
ఏకోనవింశోఽధ్యాయే గాయత్ర్యపదేశః సమూర్ణః ।

Proofread by Manish Gavkar

Gayatri Upadesha

pdf was typeset on September 24, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

